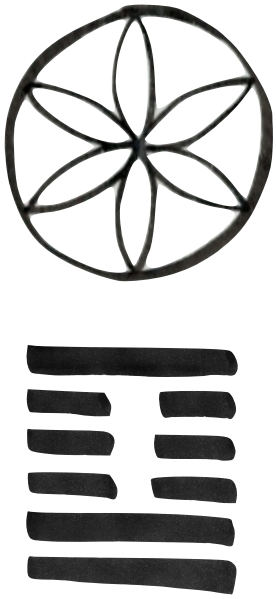
Alle veier er –

en antologi om menneskenaturen

essay og dikt

i utvalg og tekster av

Terje Eugen Holthe

Alle veier er – en antologi om menneskenaturen – essay og dikt
i utvalg og av Terje Eugen Holthe

Juniperus forlag
Stangebyveien 15
3140 NØTTERØY
Norge

www.juniperus.no

Innholdet fra denne boka kan ikke kopieres uten avtale med Juniperus forlag.

Alle foto av Terje Eugen Holthe og er tatt i hagen med det japanske tehuset, "Un Getsu An", Hyttegata 16, 3616 Kongsberg, Norge

pdf-utgave ISBN 978-82-93371-29-8

© Juniperus bøker Feb. 2020

Forside heksagram #41,
"Å minke/beskjære", begynnelsen på menneskets reise

Innholdsfortegnelse

Prolog *‹‹Urd, Verdande og Skuld››* *s. 5*

Innledning *s. 7*

Kapittel I *‹‹I'Ching i lyset av Human Design››*
av TEH *s. 17*

Kapittel II *‹‹De seks okse-bildene››*
av Tzu-te Hui *s. 45*

Kapittel III *‹‹Grunnrisset til heltens reise››*
av Christopher Vogler *s. 55*

Kapittel IV *‹‹Vers om hjertet, det hengivne sinn››*
av Seng-ts'an *s. 63*

Kapittel V *‹‹Kommentar til en utstilling››*
av Sys Thomsen *s. 77*

Kapittel VI *‹‹Seks dikt››*
av Gunnar Ravn *s. 95*

Epilog *‹‹Alle veier er››* *s. 105*

Utvalgt bibliografi *s. 107*

Blomstrende skjønnhet
leve et autentisk liv
reisen er veien.
~ TEH

Prolog

Urd, Verdande og Skuld[1]
Skjebnesøstrene – Nornenes sang

Skjebnesøstrene
Urd, Verdande og Skuld
nornene nynner:
Alt som skjer her nå
skjer av sin nødvendighet
skjer fordi det må.

Skjebnes veversker
fortid, nåtid og fremtid
nornene nynner:
Alt det du finner
snubler over på veien
er gaver til deg.

Skjebnesøstrene
Urd, Verdande og Skuld
forsynet synger:
Alt det du møter
hender fordi det hender
elsk det som det er.

Skjebnes veversker
fortid, nåtid og fremtid
nornene nynner:
Himmelens mandat
amor fati på latin
elske sin skjebne.

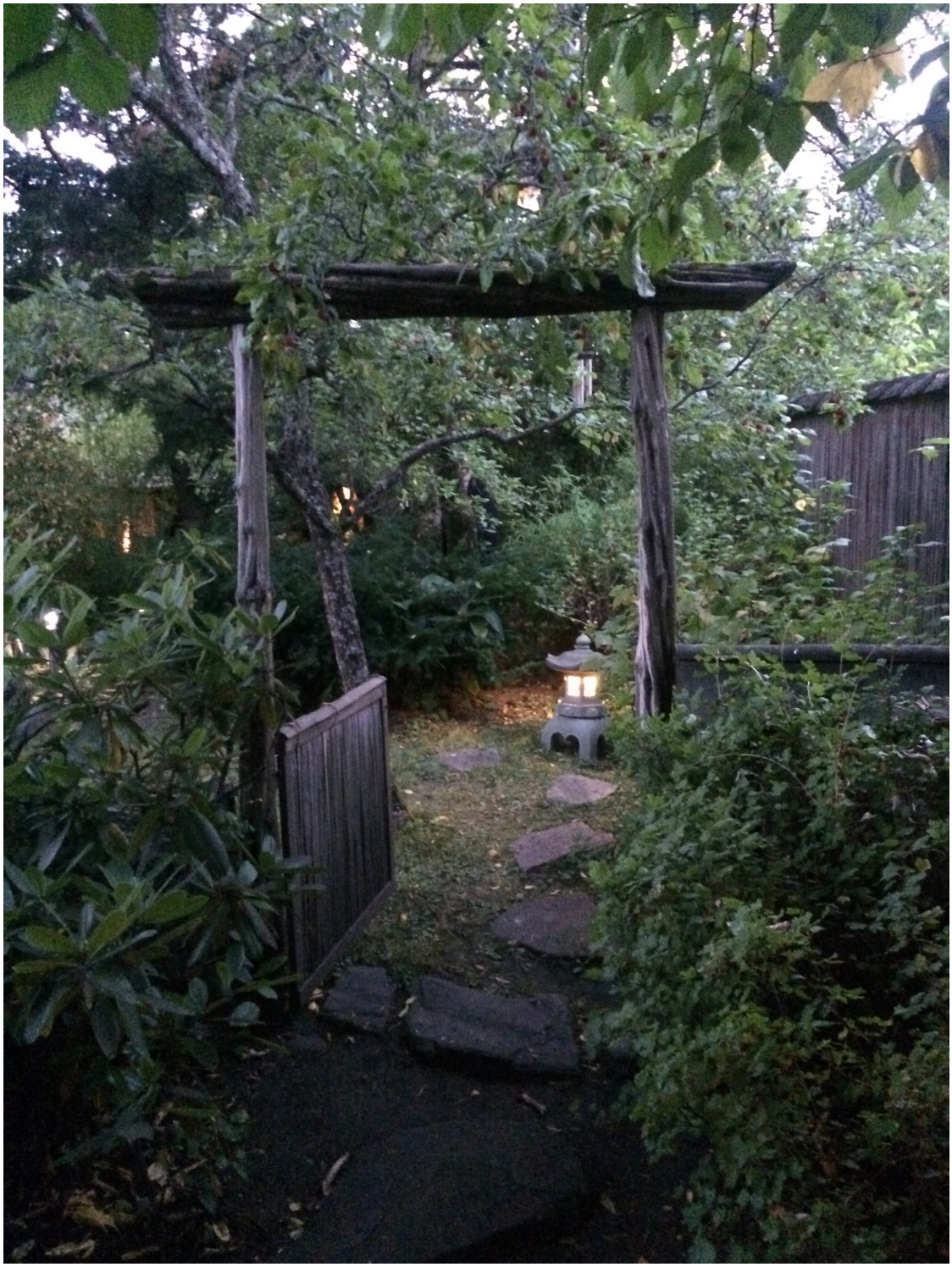
[1] Urd, Verdande og Skuld var navnene på de tre norrøne nornene som spant skjebnens tråder for guder og mennesker. Urd het hun som kunne se i fortid. Verdande het hun som var til stede i nuet. Skud het hun som kunne se i fremtid.

Skjebnesøstrene
Urd, Verdande og Skuld
nornene nynner:
Menneskets mandat
reisen å folde seg ut
være et vitne.

Skjebnes veversker
fortid, nåtid og fremtid
forsynet synger:
Det ordinære
er i virkeligheten
ekstraordinært.

~ TEH

Innledning

Alt i naturen har sin rytme.
Innpust - utpust.
Vår, sommer, høst og vinter.
Fødsel, vekst, forfall og død.

Alle kulturer
til alle tider
har beskrevet livsprosessen
i myter, eventyr og fortellinger.

Forskjellige språk og
forskjellige ståsteder,
men det er felles trekk
og grunnleggende likheter.

I denne antologien av tekster og dikt forsøker jeg å beskrive menneskets indre reise.

Ordet antologi kommer forøvrig fra gresk og betyr en samling blomster. Jeg har valgt ut noen "blomster" som har betydd mye for meg på min reise gjennom livet, og håper at andre også vil ha glede av denne blomsterbuketten. Jeg tenker på tekstene som villblomster fordi de dufter av natur, det ikke-kultiverte.

Min reise kan jeg kortfattet beskrive slik:

Ingeniør
gartner
birøkter
veileder.

Japan
India
Kina
Norge.

Feng Shui,
vind – vann.
Human Design,
menneskets natur.

En rød tråd jeg har fulgt, har vært et ønske om å forstå meg selv og livs-prosessene. Livets sykluser. Hva er livet? Hvem er jeg? Hvor går vi hen?
Jeg har reist mye, men alt i alt i har jeg likevel reist mest i bøkenes verden.
Over en 20 års periode deltok jeg i et økologisk hage prosjekt i Hellas, i kortere eller lengre perioder, omtrent hvert år.
I 12 år arbeidet jeg i Botanisk hage, Oslo hvor jeg etter hvert fikk ansvaret for Urtehagen.
Senere utdannet jeg meg innen Feng Shui, den kinesiske kunsten som omhandler samspillet mellom mennesket og omgivelsene.

Siden 2007 har jeg dykket ned i Human Design, det menneskelige uttrykk. Human Design bygger blant annet på ‹‹I'Ching – Forvandlingenes bok››[2], en av de eldste kinesiske bøkene. Den beskriver 64 menneskelige arketyper, og hver av arketypene avbilder som en prosess i seks stadier. De 64 arketypene kan også ses som en utviklings-reise i seg selv. (Vel, egentlig kunne man si: ikke ut-vikle men avvikle det som ikke er en selv). Reisen går fra heksagram 1 til 64, for så å fortsette på nye runder.

[2] Wilhelm, Richard, *I'Ching or Book of Changes. The Richard Wilhelm Translation. With a foreword by C. G. Jung.*

‹‹I'Ching›› i lyset av Human Design›› er første kapittel i denne samlingen. Her har jeg hovedsakelig fokusert på de seks linjene i ‹‹I'Ching››, men jeg forklarer også hvordan man kan bruke Human Design som en hjelp på sin indre reise. Mahatma Gandhi og Steve Jobs er valgt som eksempler.

Det neste kapitlet er en billedserie av Tsu-te Hui hvor essensen av zen-buddhismen foldes ut.

Tzu-te Hui (død 1159)
levde da keiser Kosu
av det Sydlige Sung dynastiet
styrte Kina.

"Å temme oksen"
et bilde på å temme sinnet
beskriver prosessen
med bilder og tekst.

I det gamle Kina
med røtter av taoisme og
konfusianisme blomstret
zen-buddhismen.

I boken ‹‹En blomst snakker ikke››[3] har Zenkei Shibayama (1894 – 1974) skrevet et kapittel: "Oksebildene med forklarende bemerkninger". Han valgte å beskrive den indre veien ved hjelp av seks oksebilder tegnet av Tzu-te Hui – japansk Jitoku Eki (1090 – 1159). Oksebildene er ofte beskrevet med 10 bilder, men Tzu-te Hui gikk til kjernen og beskrev reisen mot klarhet i form av en serie på 6 bilder og dikt.

---

3 Shibayama, Zenkei, Abbot at Nanzen-ji Monastery, Kyoto, *A Flower Does Not Talk - Zen Essays. Charles E. Tuttle Co, 1970*

Den tredje blomsten i samlingen tar utgangspunkt i en bok av Joseph Campbell (1904 –1987).

Joseph Campbell
forfatter og mytolog fra USA
skrev blant annet boken
"Helten med tusen ansikter".

I tolv stadier
blir heltens reise fortalt
utfordringene på veien
til seg selv.

Den ytre reisen
avspeiler den indre reisen,
ut-vikling er å vikle ut
det naturlige.

‹‹Helten med tusen ansikter›› [4] ble først publisert i 1949 og er Joseph Campbell's mest kjente verk. I den argumenterer han for at fortellingene om Krishna, Buddha og Jesus alle har et felles mytologisk fundament. Campbell beskriver de forskjellige stadiene i heltens reise, og hans bøker har hatt stor innflytelse på filmindustrien så vel som på vår forståelse for andre kulturers myter og religioner.
Campbells bok var en god inspirasjon i den perioden hvor jeg reiste frem og tilbake til Hellas, for gjennom møtet med den greske kulturen, ble historien levendegjort. Mitt perspektiv ble utvidet, og min interesse for å forstå våre indre lovmessigheter vokste.
Jeg ble begeistret for Campbells beskrivelse av stadiene på heltens reise. Senere kom jeg over Christopher Vogler's sammenfatning av Campbell's verk[5].

Vogler er en filmmanuskript-forfatter fra Hollywood skrev "En praktisk veiledning til Heltens Reise" av Joseph Campbell". Dette førte, for eksempel til utviklingen av Disney's film ‹‹Løvenes Konge››, 1974. Her sammenfatter Vogler på en klar og inspirerende måte essensen av Campbell's bok og er den andre blomsten i denne samlingen.

---

4 Campbell, Joseph, *The Hero with Thousand Faces (The collected work of Joseph Campbell). New World Library*

5 Vogler, Christopher, A Practical Guide to Joseph Campbell's The Hero with a Thousand Faces. *StoryTech Literary Consulting*

Vår sans for logikk og behov for å forstå har gjort at den indre reisen har blitt beskrevet med tekst så vel som bilder. I Kina har man illustrert menneskets indre vei med en bildeserie på 6 eller 10 stadier, som er ganske sammenfallende med det Joseph Campbell kom frem til.

I det neste kapitlet, den fjerde blomsten, har Seng-tsan i 28 korte dikt gitt en duft av den jord zen utviklet seg i.

Seng-ts'an
den tredje kinesiske
zen-patriarken
fra det sjette århundre.

"Vers om hjertet,
det hengivne sinn",

buddhisme og taoisme
i forening.

Diktet "Hsin Hsin Ming"
et av de tidlige og
innflytelsesrike skrifter
i zen-tradisjonen.

Tittelen på dikt-syklusen av Chien-chih Seng-ts'an kan forklares slik:

"Hsin" ("shin") er tro, ikke som blind tro – sjelens dristige ferd mot Gud, en tro på det usette, men en tro som hviler på det som er opplevd, erkjent.
"Hsin" ("shin"), blir også oversatt med sinnet, men ikke vårt sinn i ordinær forstand. Det er "Buddha-naturen" som ifølge buddhismen er kjernen i alt. En riktigere oversettelse vil være "hjerte", det som vi alle har felles (sinn/intellekt og hjerte har det samme tegn på kinesisk).
"Ming" ("mei") betyr tekst til hjelp for andre. Tittelen ‹‹Vers om hjertet, det hengivne sinn›› henspeiler på den delen av oss som er hinsides tvil. Dette er den samme urokkelige overbevisning som Shelly, Beethoven og Gauguin hadde. Også de nedtegnet det de så med øynene og hørte med ørene, hvor det ikke var rom for nøling eller ubesluttsomhet.

Min oversettelse bygger på den engelske versjonen til Richard B. Clarke[6] (1933 – 2013).

Min interesse for Japansk kultur og zen-buddhismen har vært som en understrøm i livet, og da jeg kom over Sys Thomsen's beskrivelse av sin læreprosess i Japan for å bli keramiker ble jeg bergtatt. Her var læreprosessen beskrevet med en liketilhet og innlevelse samtidig som den for meg sto som en illustrasjon på zen-buddhisme i hverdagen.

Denne teksten, den femte blomsten i samlingen, kan også ses som en levende beskrivelse av temaet i "I'Ching's" heksagram #16 og som er tatt med i kapitlet "I'Ching i lyset av Human Design".

Reisen
fra lærling
gjennom svenn
til mester.

Stadier
på veien
lære gjennom
å iaktta.

Å mestre
et håndverk
se, gjøre, leve
en helhet.

"Å se kan føre til viten. Men å vite kan aldri bli årsak til at man lærer å se. Selv om intuisjonen kan bringe oss til kunnskap, kan kunnskap aldri skape intuisjon."
Dette skriver Sys Thomsen (1939 – 2000) i boken ‹‹Forunderlige skjønnhet – vandring i japansk hverdagskunst››[7].
I heftet ‹‹Kommentar til en utstilling››[8] beskriver hun sin læreprosess som keramiker i Japan. På noen få sider beskriver hun utfordringene ved og hva det vil si å gå igjennom en læreprosess fra elev til mester. Personlig. Nært. Direkte.

---

6 Seng-ts'an, The Third Zen Patriarch, *Hsin-hsin Ming – Verses on the Faith Mind.* Translated from the Chinese by Richard B. Clarke, 1973. Clarke var grunnlegger av og den første lærer ved "Det Levende Dharma Center", Buffalo, New York, USA.

7 Thomsen, Sys, Gjenfortalt og oversatt, *Forunderlige skønhed – vandring i japansk hverdagskunst. Om Yanagi Soetsu og 4 af hans essays*, 1986.

8 Thomsen, Sys, *Kommentar til en udstilling,* 1991.
Kunstindustrimuseet, Danmark

Som den sjette blomsten og en hyllest til min venn Gunnar Ravn, avslutter jeg denne antologien med noen av hans dikt, for det var samarbeidet med ham som ble den igangsettende impulsen til den veien jeg har vandret, til dit livet har ført meg hen.

Arkitekt
byplanlegger
dikter
mystiker.

Veien
fra det kjente
til det ukjente
helhjertet.

Diktene
en gave
haiku
perspektiver.

Arkitekt Gunnar Ravn (1930 – 1981) hadde sin tegnestue /arkitektkontor i København, og skjebnen ville at vi skulle arbeide sammen et års tid på begynnelsen av 70-tallet.
I fellesskap utforsket vi østens tanker og da særlig zen-buddhismen. Vi fant inspirasjon i haiku-diktning og bøker som ‹‹Den blå drage››[9] *av Aage Marcus. Det var en fruktbar tid og ble begynnelsen på min egen reise. Til minne om Gunnar har jeg valgt, som den sjette blomsten i buketten, ‹‹Seks dikt›› av Gunnar Ravn. Jeg fikk disse som en gave før han døde, og de publiseres her for første gang.*

Kun en mulighet
å lære det å kunne
mulighetene.

[9] Marcus, Aage, *Den Blå Drage – Livskunst og Billedkunst i det gamle Kina. Gyldendalske Boghandel, København,1941.*

Hvert kapittel er avsluttet med 6 haiku inspirerte dikt.

En tradisjonell haiku gir uttrykk for en stemning, gir et glimt av livet og antyder ofte en årstid.
En haiku består av tre linjer hvor den første linjen innfører et tema. Den neste er som en kontrast til den første, mens den tredje summerer de to første linjene.
En tradisjonell haiku består også av 17 stavelser, 5 i første linje, 7 i den midterste og 5 i den siste linjen.

Haiku-formen kan utvides til å beskrive andre fenomener for er ikke alt natur når det kommer til et stykke?

Jeg håper at du vil ha glede av å lese min blomsterbukett, og det en glede å kunne dele den med deg.

TEH
Nøtterøy
februar 2020

Bevissthet – hva skal vi kalle det?
Det er lyden av en bris
som stryker gjennom furutrærne
i et tusj-maleri.
~ Ikkyu

Kapittel I

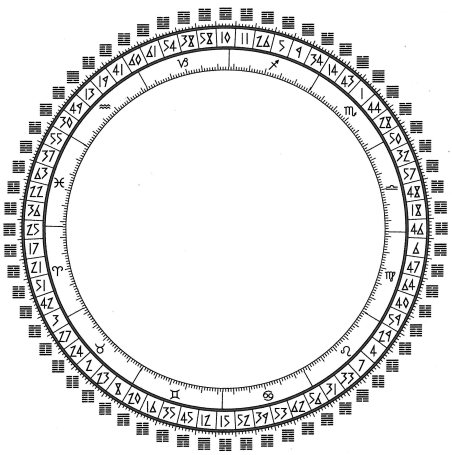
‹‹I'Ching i lyset av Human Design››
av Terje Eugen Holthe

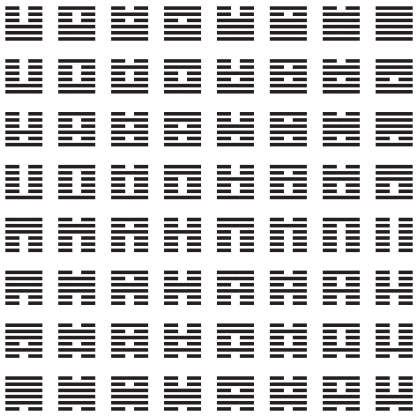

Innhold

1. Innledning – Human Design og I'Ching s. 17
2. Heksagram-sirkelen som kalender s. 20
3. Heksagram-linjene s. 23
4. Arketypene til helten og mesteren s. 25
5. Human Design som redskap til å forstå seg selv s. 30
6. Avslutning – Zen og Human Design s. 38

1. Innledning – Human Design og I'Ching

Human Design er en måte å forstå mennesket på som tar utgangspunkt i når vi ble født, fødselsdag, tid og sted. Er det astrologi?
Nei, men det er beslektet med astrologi. Det er en syntese av 4 visdoms-tradisjoner, hvor den ene er vestlig astrologi.

Hvor kommer Human Design fra? I 1987 hadde Robert Alan Krakower, en Kanadier, som tok navnet Ra Uru Hu, en epifani på den spanske øya Ibiza. I løpet av 8 døgn nedtegnet han det som ble til Human Design systemet. Det kom som en åpenbaring og ikke fra intellektet. Det er et praktisk redskap til å forstå seg selv og andre.

Human Design er et logisk system som beskriver menneskets indre struktur. Human Design-systemet vil appellere til mennesker som i utgangspunktet søker å forstå seg selv på et rasjonelt grunnlag. Ved å forstå seg selv vil man kunne komme til å godta/elske seg selv, og gjennom det være seg selv.

Ikke alle mennesker har en logisk legning. Noen har en følelsesmessig legning, og ut fra følelsesmessige erfaringer kan en forståelse for hvem man er vokse frem. Gjennom en integreringsprosess vil man kunne nå frem til et autentisk uttrykk, å leve sant som seg selv.

Andre igjen kan ha en legning for meditasjon og vil gjennom en indre prosess forene tanke, følelse og hjerte. Zen-veien illustrerer dette, og forskjellige 'skoler' vektlegger meditasjons-prosessen forskjellig, enten det er gjennom hengivelse eller det rasjonelle sinnet.

Med Human Design kan man se hvilken vei en søkende person vil ha en naturlig legning for å gå , men Human Design som verktøy er nok mest brukbart for mennesker med en logisk eller vitenskapelig legning.

Sentralt i Human Design-systemet står I'Ching og de 64 heksagrammene.

‹‹I´Ching›› er den eldste av de kinesiske visdomsbøkene. Etter manges mening er den en av de viktigste bøkene i verdenslitteraturen. Dens opprinnelse strekker seg tilbake til mytisk fortid. ‹‹I 'Ching›› har vært brukt som spådomsbok, men gjennom århundrene har den blitt utvidet med kommentarer av moralsk, filosofisk og kosmologisk karakter. Den består av 64 grunntemaer, heksagrammer. Carl Gustav Jung betraktet heksagrammene som menneskets arketyper, og det har vist seg at det er en overensstemmelse mellom menneskets DNA-kode og heksagrammene.

Hvert heksagram består av seks linjer som enten kan være heltrukne eller brutte. Før jeg går nærmere inn på en beskrivelse av linjene, vil jeg si litt om heksagrammene som helhet og hvordan heksagrammene er knyttet til Human Design, Menneskets Natur som for eksempel forklart av Ra Uru Hu.[10]

De 64 heksagrammene i ‹‹I´Ching›› kan organiseres i et kvadrat på 8 x 8, men også i en sirkel, som vist på forrige side. Denne sirkelen brukes i Feng Shui-kompasset. I det gamle Kina så man at de forskjellige himmelretningene var et uttrykk for forskjellige energier. Energien i syd var forskjellig fra den i nord, og soloppgangens øst opplevdes forskjellig fra solnedgangens vest. Med tiden ble kompasset inndelt i 64 retninger eller energi-arketyper.

I Human Design-systemet ses heksagram-sirkelen som Zodiaken, vår stjernekrets, og det gir en direkte forbindelse mellom vestens astrologi og den kinesiske ‹‹I'Ching››. Heksagram-sirkelen blir derfor også et uttrykk for tidens energier så vel som rommets energier. Med dette har Feng Shui-kompasset fått en utvidet funksjon. Ikke bare kan det brukes til å bestemme energien i de forskjellige himmelretninger, men det kan også brukes for å vurdere energiene gjennom året.

---

10 Bunnell, Lynda and Hu, Ra Uru – The Definitive Book of Human Design The Science of Differentiation